

13. Kostiuchenko O., Dykhnych L, Cristóvão A. Cognitive Stylistic Component of Socio-Cultural Activity Manager Training. *Socio-Cultural Management Journal*, 2021, № 4(1). pp. 57–82.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-228-9-30>

**PSYCHOLOGIZATION OF CORRECTIONAL
AND PEDAGOGICAL SUPPORT OF INDIVIDUAL EDUCATIONAL
DIFFICULTIES OF CHILDREN UNDER NEW CONDITIONS**

**ПСИХОЛОГІЗАЦІЯ КОРЕКЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ
ПІДТРИМКИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ОСВІТНІХ ТРУДНОЩІВ
ДІТЕЙ ЗА НОВИХ УМОВ**

Lahoda N. M.   Лагода Н. М.

*Teacher of Special Education, Deputy
Director for Educational and
Methodological Work
Communal Educational Institution «Крувуй
Rih Special School «Perlyna» of the
Dnipropetrovsk Regional Council»
Kryvyi Rih, Ukraine*

*вчитель спеціальної освіти, заступник
директора з навчально-методичної
робот
Комунальний заклад освіти «Криворізька
спеціальна школа «Перлина»
Дніпропетровської обласної ради»
м. Кривий Ріг, Україна*

Однієї з самих важливих задач, які стоять перед школою, була і залишається задача дати якісну освіту. З цією метою постійно розробляються інноваційні технології в навчанні, нові державні стандарти освіти, освітні програми. Однак всі нововведення не можуть врахувати той факт, що в один і той же клас приходять учні з різними стартовими умовами, різним рівнем підготовки. У результаті виходить, що одна і та ж програма однією дитиною засвоюється легко, а для іншого стає непосильним тягарем. Стикаючись з труднощами, не всі діти внаслідок своїх особових і інтелектуальних особливостей можуть їх подолати.

Саме в цей період навчання у дітей закладається підмурівок системи знань, який поповнюється в подальші роки, в цей же час формуються розумові і практичні операції, дії і навички, без яких неможливі подальші вчення і практична діяльність. Відсутність цього підмурівка, не оволодіння початковими знаннями і уміннями приводить до надмірних труднощів в оволодінні шкільною програмою. Якщо в цей час не виявити труднощі і не допомогти дитині освоїти програму на базовому

рівні, в середній ланці проблеми неуспішність зростає в геометричній прогресії і виправити ситуацію стає з кожним роком все складніше. Ситуація посилюється тим, що більшість батьків неуспішних учнів схильні зменшувати масштаби проблеми, списуючи негативні відмітки на некомпетентність педагога, дуже складну програму або просто сподіваючись, що з роками дитина освоїться в школі і проблеми зникнуть самі собою.

Таким чином, робота з молодшими школярами, що зазнають труднощі в навчанні, цілком лягає на плечі педагога, зонайбільше в співпраці з шкільним психологом. Діагностування причин труднощів в навчанні і надання дитині своєчасної корекційної допомоги допоможе справитися з неуспішністю. Поняття «трудність» неодноразово розглядалася в трудах психологів. Н. А. Подимов, Е. А. Домирева вивчали подолання різних перешкод, виникаючих на шляху задоволення потреб людини, що заважають досягненню його цілей. Незважаючи на відмінність причин неуспішності у різних школярів, учні з труднощами в навчанні мають досить багато однакових рис і особливостей.

Дитина з особливими потребами на сучасному етапі розвитку суспільства розглядається як особистість, яка має ті ж права, що й інші члени спільноти, але через особливості індивідуального розвитку їй необхідно надавати особливі освітні послуги. Завдяки сучасній комплексній допомозі у них спостерігаються позитивні зміни в особистісно-мотиваційній, пізнавальній, емоційно-вольовій сфері. Лише при умові раннього включення в систему корекційно-педагогічної підтримки вказаної категорії дітей можливо досягнути оптимального рівня їхнього розвитку.

Навчання має носити практичну спрямованість, оскільки з даного боку доступна дитині діяльність (предметна, ігрова, комунікативна, трудова тощо) виступає джерелом знань про оточуючий світ, з допомогою якого цей світ пізнається і перетворюється, з іншого – різні види діяльності забезпечують можливість використання і закріплення навичок, роблять їх здобутком кожної окремо дитини, її власним досвідом, формують у неї вміння адаптуватись до соціального середовища. При цьому види підтримки, які надаються кожній дитині, носять індивідуальний характер, мають різну спрямованість.

Діяльність спеціалістів спеціального освітнього закладу полягає у психологічному супроводі навчання, соціалізувати та адаптувати дитину до життя у суспільстві. Ефективності цього процесу сприяють заходи корекційно – педагогічної підтримки, спрямованої на підсилення, вдосконалення, а головне – на розвиток і саморозвиток самосвідомості особистості, а також допомоги, яка запускає механізми саморозвитку й

активізує власні ресурси дитини та створення оптимальних умов для успішної інтеграції в соціум.

На думку С. Коробко та О. Коробко конкретне знання рівня і особливостей розвитку учня, його актуальних та потенційних можливостей становить основу для оцінювання міри адекватності умов і вимог шкільного середовища, а в разі її невідповідності – для визначення характеру та змісту корекційно-розвивального впливу. Головний зміст психологічного супроводу розвитку учнів передбачає корекційно – розвивальну діяльність психолога у формі своєрідної психологізації навчально-виховного процесу та безпосередньої взаємодії з дітьми через психотерапевтичні бесіди та тренінгові заняття [1, 4].

Кожна дитина має свій певний етап, шлях розвитку. Насамперед враховуються потреби дітей – ті труднощі, ті потреби, які у них виникають під час здобуття освіти, під час навчального процесу. Окрім цього, звертаємо увагу на кожну дитину, як на індивідуальність, тому що одна дитина може швидше долати шлях навчання, інша дитина не може швидко долати. Відповідно цього потрібно будувати і навчальний процес, і відповідно до віку дитини, вікового розвитку дитини також будуватиметься цей процес. Кожна дитина має свій шлях розвитку – і це найважливіше. Кожна дитина отримує ту підтримку і допомогу, в тому обсязі, яка їй буде необхідна. Складнощі викликає ситуація, в тому випадку, коли у дітей є комбіновані порушення, коли відбувається нашарування одного порушення, яке виступає первинним і йде за ним наступне порушення. Воно може бути одне, може бути кілька порушень. В такому випадку ситуація складніша, адже потрібно розуміти яке є первинне порушення, що насамперед впливає найважливіше на дитину, на її можливості, на її розвиток, на її майбутнє. І саме на це робити акцент. Адже не встановивши, не з'ясувавши первинного порушення, дуже складно працювати з дитиною, оскільки прояви у дитини можуть бути різними. І головне знати – як надавати допомогу, підтримку, черговість надання допомоги таким дітям. Життя дітей на рівні дитячого садка і школи не закінчується. Певна категорія дітей потребуватиме підтримки і після завершення процесу навчання. Тобто це також великий аспект роботи на який потрібно зважати. Тому коли дитина перебуває в дошкільці, коли дитина перебуває в школі, то нею опікуються, з нею працюють фахівці, працюють батьки, забезпечують її навчання, забезпечують її розвиток, дають їй необхідне на кожному етапі її життя. Школа закінчується і відповідно підтримка, яка була, вона також закінчиться. Але дитині вона може бути потрібна і надалі, адже це є соціалізація і життя дитини. Батьки повинні розуміти, що не надання допомоги їхнім дітям саме на певному етапі буде спричиняти ще більші

ускладнення в процесі життя і розвитку дитини. Як відомо, найкращий період для надання різної допомоги дітям, найкращий сенситивний період – це до 3-х років. І саме в цих межах, в цьому періоді, потрібно намагатися надати дитині якнайбільшу і якнайефективнішу допомогу, наскільки це можливо.

Вивчення наявних компетенцій – це є неперервний, цілісний, комплексний, динамічний процес визначення індивідуальних особливостей здобувача освіти, тобто дитини. В цьому динамічному процесі перебувають всі: і дитина, і фахівці, які з нею працюють і батьки. Це визначення потенційних можливостей дитини, для того щоб розуміти, куди рухатися, що дитина може далі досягти, якого розвитку і на це робити акцент, щоб дитина надалі могла краще і освіту отримувати і соціалізуватися у суспільстві.

Мацко Л. А. вважає, що соціалізація здійснюється в соціальних групах, в які людина послідовно включена протягом життя. Вплив на людину соціального оточення через соціальні групи опосередковується психологічними властивостями людини – типом нервової діяльності, задатками, в подальшому темпераментом, здібностями, характером, ціннісними орієнтаціями. Саме через взаємодію цих начал – психофізіологічного, природного та соціального – формується особистість. В суспільстві сформовані певні канали, важелі соціалізації. Це виховання, навчання через заклади освіти, це заклади культури, засоби масової інформації, сім'я, література, мистецтво, комп'ютерні мережі Інтернет та ін. [2, 20]. Тож важливо подолання освітніх труднощів, які виникають у дитини на кожному етапі її перебування у закладах. І цьому сприяє робота фахівців, які з нею працюють. Епіцентром освітнього простору є й залишиться особистість учня. Нова українська школа повинна стати більш відкритою для батьків та громадськості, більше приділяти уваги освіті й вихованню батьків, вважаючи це одним із принципово важливих чинників успішного розвитку та виховання дітей.

Формат заходів дуже різноманітний: тренінги, психологічні воркшопи, психологічні практикуми, батьківські семінари, інтерактивні заходи, презентації тощо. Фахівцям психологічної служби освітнього закладу потрібно позитивно налагоджувати тісне співробітництво школи з батьками, що сприятиме створенню навколо учнів атмосфери довіри, взаєморозуміння, підтримки, єдиних вимог [3, 8].

Література:

1. Коробко С. Л., Коробко О. І. Нова українська школа: діагностична та корекційно-розвивальна робота з молодшими школярами: навчально-методичний посібник. Київ: Література ЛТД, 2021. 160 с.
2. Мацко Л. А. Основи психології та педагогіки: навчальний посібник для студентів заочної форми навчання. / Л. А. Мацко, М. Д. Прищак, В. Г. Годлевська. Вінниця: ВНТУ, 2009. 163 с.
3. Путівник психолога в Новій українській школі / Заг. ред. Є.В. Афоніна, О.О. Заріцький, Н.В. Міщенко. Краматорськ : Витоки, 2018. 250 с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-228-9-31>

**HEALTH AND RECREATIONAL IMPACT
OF PHYSICAL EDUCATION ON CHILDREN
WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS****ОЗДОРОВЧО-КОРЕКЦІЙНИЙ ВПЛИВ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ НА ДІТЕЙ
З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ**

Shevchenko O. V. Шевченко О. В.

*Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department of
Theory and Methodology of Physical Education
Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian
State Pedagogical University
Kropyvnytskyi, Ukraine*

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії і методики
фізичного виховання
Центральноукраїнський державний
педагогічний університет імені
Володимира Винниченка
м. Кропивницький, Україна*

В останні роки в нашій країні спостерігається реформування і модернізація освіти, яка почала своє соціально-економічне перетворення. Впроваджуються освітні новації подібні до сучасної світоглядної моделі соціального устрою. За основу у цій моделі взято концепцію цілісного підходу, яка надає можливість реалізувати себе кожній людині і, перш за все, дає рівний доступ до якісної освіти дітям з особливими освітніми потребами [5].

Освіта дітей, які мають психофізичні порушення, не повинна відрізнятися від освіти здорових дітей. Таким чином, необхідне цілеспрямоване теоретичне й експериментальне вивчення психологічної